

Efkes veursjtelle.....

BROEDERSCHAP SINT URBANUS

Efkes veursjtelle: Broederschap Sint Urbanus, beter bekend in Belfeld als "de sjötterie". Over het ontstaan van de Belfeldse Broederschap doen verschillende verhalen de ronde. Dat komt vooral doordat over het prille begin weinig tot niets is opgetekend.

Oorsprong

Broederschap Sint Urbanus gaat daarom uit van het oudst bekende jaartal 1653 dat gegraveerd is in het zilveren gekroonde vogeltje dat onderaan het koningszilver hangt. Als we er van uit gaan dat de vogel in dit jaar is gemaakt, mag worden aangenomen dat een jaar eerder, in 1652, al op de vogel is geschoten en de broederschap het hieraan voorafgaande jaar werd opgericht. Binnen de vereniging wordt het jaar 1651 dus als oprichtingsjaar beschouwd.

Net als de precieze oprichtingsdatum, is ook de oorspronkelijke doelstelling niet exact bekend. Omdat in de vroege Belfeldse kerkgeschiedenis wordt gesproken over het onderhouden van een kapelaan en het beschermen van deze en de kapel is het aannemelijk dat de Broederschap zijn oorsprong vindt binnen de kerk. Verder mag worden aangenomen dat de Belfeldse schutterij werd opgericht ter bescherming van kerk, volk en vaderland (outer, heerd en troon). In 1872 werd de ziekenbus opgericht. Dit was een soort ziekte- en overlijdensverze-

kering die tot 1962 heeft bestaan. Anno 2007 bestaat de vereniging dus meer dan 355 jaar. Hij heeft 70 leden.

De schutterij is aangesloten bij de Bond van Noord-Limburgse Schutterijen "Juliana", die op zijn beurt weer is aangesloten bij de Oud Limburgse Schuttersfederatie (OLS).

Het schietterrein

Niet duidelijk is waar de schietboom van de Broederschap tot de negentiende eeuw stond. In de twintigste eeuw stond hij in ieder geval in de tuin van Felix Martens achter het voormalige postkantoor aan de Vennekenstraat. Hierna stond de schietboom lange tijd in de tuin van café Thei van de Kriëmer (Hendriks), naderhand café de Boer aan de Bolenbergweg. In 1973 zocht de schutterij, een nieuw eigen schietterrein, wat gevonden werd aan de Bolenbergweg. De hierop staande paardenstal werd verbouwd tot schuilgelegenheid, en heeft tot 1991 gefungeerd als kantine 't Hoppert; genoemd naar de oude kadastrale benaming. In genoemd jaar is de nieuwe kantine "Urbanushoaf" in gebruik genomen. Zowel het gebouw als de bijbehorende 'schietwei' zijn eigendom van de vereniging.

Het schieten

De buks (het geweer) waarmee binnen de Oud Limburgse Schuttersfederatie geschoten wordt is een vuurwapen met een lengte van ongeveer 1,80 meter, een gewicht van ruim 17 kg en valt onder de vuurwapenwet. Het geweer wordt schot voor schot geladen met een nieuwe patroon die een loden kogel

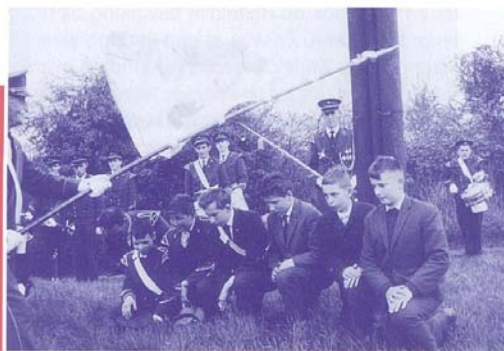
bevat. Het doel is om houten blokjes (bölkes) van ongeveer 1,5 cm van een 14 meter hoge schietboom te schieten.

Toen de aandacht voor natuur en milieu toenam, moest ook Sint Urbanus passende maatregelen nemen. De overheid stelt als eis dat minimaal 90% van de verschoten kogels na afloop van het schietseizoen uit het schootsveld moeten worden verwijderd. Al met al een moeizaam karwei omdat deze één voor één met een metaaldetector moeten worden gezocht en opgegraven. Naast het terugzoeken werd de schutterij in 1998 door de komst van een boomkweker met een nieuw probleem geconfronteerd. Het schootsveld werd beplant met dure bomen die op geen enkele wijze beschadigd mochten worden door de kogels. Voor beide problemen bleek in feite maar één oplossing mogelijk: kogelvangsters. In 2000 verrezen dan ook drie kogelvangsters die het schietende voortbestaan van de vereniging mogelijk maakt. Bijkomend voordeel is dat er geen schootsveld meer hoeft te worden afgezet. Het schietseizoen begint traditioneel op Paasmaandag en eindigt officieel op kermiszaterdag in september. Gedurende het schietseizoen wordt elke zaterdag vanaf 17.00 uur geschoten. Veelal op onze eigen schietaccommodatie aan de Bolenbergweg maar ook tijdens de vele uitwedstrijden.

De wedstrijden

Een schietseizoen van de schutterij kenmerkt zich door verschillende wedstrijden en het vogelschieten. Bij dit laatste wordt op de vogel geschoten. De schutter die de laatste resten van de vogel naar beneden haalt wordt hierdoor schutterskoning voor het nieuwe seizoen. Als teken van zijn koningschap draagt hij zilveren schilden die geschonken zijn door vroegere koningen. Het oudste schildje dateert van 1680. Het oudste zilver is echter het gekroonde havikje uit 1653.

De voor iedereen bekendste en belangrijkste wedstrijd is het OLS met het doel om 'd'n Um', en daarmee de volgende organisatie van het OLS, in ontvangst te mogen nemen. Behalve deze wedstrijd zijn er ook nog een drietal bondsfesten. Alle wedstrijden starten met een inspectie van de schutterijen en gilden gevolgd door een optocht. Aansluitend vinden de diverse schiet- en nevenwed-

strijden, zoals drum- en exercitiewedstrijden, plaats. Bij de optochten wordt de schutterij voorafgegaan door een muziekkorps. Zo ook de Belfeldse Broederschap. Tot 1970 had de schutterij een eigen drumband/klaroenkorp dat goede resultaten bij verschillende wedstrijden behaalde. Het hoogtepunt was het behalen van het Limburgs kampioenschap en de blauwe wimpel in de derde divisie in 1965. De belangstelling voor klaroenblazen liep rond 1970 echter zo terug dat alleen de drumband overbleef. De drumband heeft de schutterij tot 1992 begeleid. Toen echter kwam het punt waarop, door teruglopende interesse van de jeugd, het korps opgeheven werd. Sinds dit moment begeleidt Blaaskapel de Hölter Brök de schutterij tijdens de diverse optochten.

350-jarig bestaan

De Belfeldse broederschap heeft een lange historie. Het 350-jarig bestaan moest dan ook wel op grootsse wijze in 2001 worden gevierd. Behalve schietactivi- ▶

teiten werd ook de Belfeldse bevolking bij dit jubileum betrokken. Zo was er een middag waarbij de senioren van Belfeld waren uitgenodigd, waren de basisscholen te gast en speelde Neet oet Lottum en Rowwen Heze de sterren van de hemel. Er werd echter niet alleen feestgevierd. Door een aantal leden werd de gelegenheid benut om de historie van de vereniging in het boek "Bomen, bôlkes, broederschap" vast te leggen. Verder werd een nieuw vaandel ingezegend.

Scholenbezoek

Het 350-jarig jubileum werd zoals gezegd ook aangegrepen om de Belfeldse jeugd met de schutterij kennis te laten maken. De twee hoogste groepen van de toenmalige drie basisscholen werden elk op een vrijdagmiddag uitgenodigd. Tijdens deze middag kregen de leerlingen in kleine groepen uitleg over het reilen en zeilen van de schutterij.

Over hoe kogels worden gemaakt en wat er allemaal komt kijken voordat er een schot gelost kan worden. Het grootste gedeelte van de kennismaking bestond echter uit zelf dingen doen en ervaren. Dat deze middagen goed in de smaak vielen blijkt wel uit het feit dat in overleg met de scholen werd besloten dit bezoek elke twee jaar te herhalen. Op 15 en 22 juni zullen dan ook weer ongeveer 125 kinderen van KOM.MIJN de broederschap bezoeken en zelf ervaren wat het schutterswezen behelst.

Uiteraard zijn niet alleen kinderen welkom. U bent ook van harte uitgenodigd om eens een kijkje te komen nemen. Dit kan op de zaterdagen als we zelf oefenen maar zeer zeker ook tijdens het verenigings-schieten dat we op 5 augustus organiseren. Hier kunt u zelf de buks ter hand nemen en proberen de bôlkes uit de hark te schieten. Verder kunt u ook onze website bezoeken waar veel informatie te vinden is. Het adres is: www.st-urbanus-belfeld.nl